

Kopībai un komandai ir liela nozīme

Cēsu novada Jauniešu dome ir viena no stabilākajām jauniešu domēm Latvijā un bez pārtraukuma darbojas 20 gadus.

Jauniešu domes pirmsākumos pārstāvjus tajā ievēlēja katra skola, bet tagad ikviens, kurš vēlas sevi pilnveidot, iegūt plašāku pieredzi, var iesaistīties Jauniešu domes darbā.

Jauniešu mājā Cēsīs atrodas gan Cēsu novada Jauniešu domes gan citas jauniešu organizācijas, kuru darbā jaunieši var iesaistīties, un vieta, kur pavadīt savu brīvo laiku.

Līdzšinējā Cēsu novada pašvaldības jaunatnes lietu speciāliste IVETA JERMOLĀJEVA šajā darbā ir vairāk nekā desmit gadu.

Viņa atzīst, ka izdarīts daudz, jaunieši sevi pierādījuši, tāpēc viņos ieklausās un sadarbu ar pašvaldību ir iespējams veidot vieglāk: “Sadarbībai ir liels spēks, un jaunieši Cēsīs dzird. Mēs arī esam ļoti daudz strādājuši pie tā, lai veicinātu izpratni, kas ir jaunatnes darbs, kas ir jaunatnes politika, kas ir brīvprātīgais darbs un kas tas nav. Tāpēc šodienas jauniešiem ir nedaudz vieglāk realizēt savas idejas.”

Jauniešu dome un Jauniešu māja ir iespēja atrast domubiedrus un darīt, atzīst I.Jermolājeva: “Jaunietis viens varbūt nebūs tik drosmīgs, uzņēmīgs, bet kopā ar citiem idejai jau ir lielāks spēks. Esam atvērti ikvienam, jo sociālās iekļaušanas jautājums ir ļoti aktuāls visur. Te jaunieši darbojas, pārvar grūtības, iemācās arvien meklēt jaunus un jaunus risinājumus un iegūst sajūtu, ka viņi var. Kopībai un komandai ir liela nozīme, tā ir lielāka iespēja tikt līdz rezultātam. Esam bijuši daudzviet ārpus Latvijas, un mūsu jauniešus no citiem atšķir tas, ka mūsējie darbojas kā komanda, viņus raksturo noturība darbā. Manuprāt, tam ir milzīga nozīme, jo veidojas kopiena tiem, kam ir svarīga sava pilsēta, kas ir darītāji.”

Ivetas Jermolājevas vietā darbu sāk Iluta Balode, kas līdz šim bija jaunatnes lietu darbiniece.

Iluta vērtē, ka Cēsīs jaunatnes darba tradīcijas ir ļoti spēcīgas un kvalitatīvas, tās jā saglabā, tajā pašā laikā kopā ar jauniešiem tradīcijas transformējot. Turklāt ir vēl viens izaicinājums - pēc administratīvi teritoriālās reformas Cēsu novada pašvaldības saimniecība kļuvusi lielāka un ir būtiski arī jaunatnes lietas veidot kopīgāk: “Jaunajā novadā apvienotajās pašvaldībās bijusi ļoti dažāda pieredze, bet, ja jaunatnes darbs ir spēcīgs, parādās, cik tas ir nozīmīgs pienesums katrai vietai, īpaši laukos. Svarīgi, lai arī tur, kur līdz šim jaunatnes darbs bijis mazāk aktīvs, tas kļūtu spēcīgāks. Ļoti daudz atkarīgs no cilvēka, kas strādā ar jauniešiem. Varu izcelt jaunatnes lietu speciālisti Maiju Ozoliņu, kura ir Liepas jauniešu centra “Apelsīns” vadītāja. Viņa dara arī ļoti sociāli atbildīgu darbu, spējot iesaistīt jaunatnes darbā tos, kas citkārt par to pat nebūtu dzirdējuši. Mums ļoti svarīga ir arī sadarbība ar pašvaldības Sociālo dienestu, Valsts probācijas dienestu. Jaunieši nevar pie-

spiest ar varu, tajā pašā laikā viņš var atnākt uz Jauniešu māju, centru, pasēdēt, apskatīties, kas tur notiek. Jau tas, ka viņš ir iznācis no savas mājas, ierastās vides, ir progress. Pēc kāda laika viņš sāk jautāt, interesēties vairāk un tad iesaistīties kāda pasākuma organizēšanā, uzņemoties noteiktus pienākumus. Jauniešiem iepatīkas, un viņš uzņemas atbildību. Mēs varam novērot arī to, ka nereti aktīvo jauniešu darbība ir kā labais piemērs mazāk aktīvam jauniešim, pamudinot arī viņu piedalīties.”

Tāpat Iluta Balode atklāj, ka jauniešus gribētos vēl vairāk iesaistīt lēmumu pieņemšanas procesā. Stāstot par metodēm, kā to darīt, I.Balode kā piemēru min regulāras tikšanās ar vietējiem politiķiem, lēmumu pieņēmējiem, izrunājot konkrētus jautājumus, problēmas: “Cēsu novada pašvaldība ir ļoti pretimnākoša, jūtamies uzklauti un sadzirdēti. Kad tapa novada izglītības stratēģija, pie mums, Jauniešu mājā, vairākkārtīgi viesojās pārstāvji no Izglītības

pārvaldes. Jauniešu māja ir vieta, kur satiekas dažādu skolu audzēkņi, te var dzirdēt koncentrētu viedokli. Un vērtīgi, ka jaunieši saprot - viņos ieklausās un ņem vērā.”

Jaunieši turpina darbu pie tā, lai tiktu pamanīti ne tikai pašvaldības kontekstā, bet arī valstiski. “Tāpēc gribam tikt līdz Jaunatnes galvaspilsētas statusam. Šogad mazliet pietrūka. Bet tas ir iemesls nevis nolaist rokas, bet darboties divtik jaudīgāk,” atklāj Iluta Balode. Jaunatnes lietu speciāliste uzsver, ka aktīva sabiedrība, sākot jau ar darbīgiem jauniešiem, nozīmē pilsoniski līdzdalīgu sabiedrību: “Un, jo aktīvāka ir sabiedrība, jo vairāk tā spēj par sevi lemt un aizstāvēt savas intereses. Īpaši svarīgi tas ir lauku teritorijās. Gribas vēl vairāk stiprināt jauniešu lokālo piederības sajūtu, apziņu, ka mēs esam kopā Cēsu pilsēta un novads, tāda nostāja ir vērtīgs ieguldījums konkrētajai vietai, konkrētajai pašvaldībai.” □

Cēsu novada domes priekšsēdētājs JĀNIS ROZENBERGS jauniešu iesaistīšanos pašvaldības darbā un lēmumu pieņemšanā viennozīmīgi uztver pozitīvi: “Mēs esam priecīgi, ka jaunieši izsaka savas domas un viedokli, dalās ar idejām. Jautājums ir par to, kādās darbības formās to var veicināt, aktivizēt.”

J. Rozenbergs kā vienu no iesaistes formām, kas šogad tika īstenota pirmo reizi, min bērnu un jauniešu vēlēšanas: “Domāju, šo formu mēģināsim turpināt un paplašināt, jo tas ir ļoti konkrēts iesaistes veids. Otrs veids jaunās paaudzes iesaistei ir Jauniešu dome, kas darbojas vai līdzdarbojas pasākumu organizēšanā.

Atbildīgi jaunieši kļūst par tieši tādiem pašiem pieaugušajiem

Piemēram, jaunieši nāca talkā Latvijas Jaunatnes olimpiādē, sarunu festivālā “Lampa”, palīdz arī pašvaldības kultūras un sporta pasākumos. Caur šo iesaisti jaunieši gūst pieredzi, piedalās domu apmaiņā, redz, kā notiek procesi. Arī apmeklētājiem ir simpātiski, ka pašvaldībai pasākumu rīkošanā palīdzīgu roku sniedz jaunieši.”

Vēl viena forma varētu būt ikgadējs jauniešu forums, pauz domes priekšsēdētājs: “Par to vēl jāspriež un jāvērtē. Iniciatīvai jābūt abpusējai, tad to iespējams īstenot, jo vieta, kur tādu forumu rīkot, ir gan Cēsīs, gan plašajā novadā.”

Jānis Rozenbergs regulāri tiekas ar Jauniešu domes pārstāvjiem, šādās tikšanās reizēs var

izrunāt gan praktiskas lietas, gan apmainīties idejām. Domes priekšsēdētājs uzsver: “Tiekoties ir svarīgi jauniešiem dot pārliecību, ka viņu darbs ir ļoti vērtīgs, pašvaldībai ļoti noderīgs un atbalstāms. Runājot par konkrētiem jautājumiem, piemēram, skeitparku, izrunāt, kas tajā ir vai nav labi. Pēc tam jauniešiem redz, vai pašvaldība ar savu tālāko rīcību viņa viedokli un redzējumu ņem vērā.”

Vērtējot to, ka Jauniešu dome pastāv jau 20 gadu, kamēr daudzās pašvaldībās nav šādu aktīvu jauniešu organizāciju, J.Rozenbergs uzsver, ka viena no panākumu atslēgām ir cilvēks, kas tieši strādā ar jauniešiem: “Mums ir ļoti paveicies ar cilvēkiem, kuri ir atbildīgi par

Jauniešu domi un jauniešu lietām. Viņiem ir ļoti liela nozīme, viņi prot atbalstīt, iedvesmot, mobilizēt jauniešus ikdienas darbā, lai tā nebūtu tikai īslaicīga aktivitāte. Šiem cilvēkiem ir jābūt ar lielu enerģiju, degsmi un iniciatīvu. Viņi ir tie, kas strādā ar jauniešiem ikdienā, pie kuriem jaunieši pievelkas un ar kuriem kopā idejas materializējas rīcībā un rezultātā.”

Daloties redzējumā par jauniešu nozīmi pašvaldības darbā, Jānis Rozenbergs uzsver gan praktisku līdzdarbošanos pašvaldības pasākumos, gan dalīšanos ar idejām un ieteikumiem par konkrētu vietu sakārtošanu vai veidošanu, lai veicinātu bērniem un jauniešiem piemērotas vides uzlabošanu: “Jaunieši ir daudz

priecīgāki, ja uzlabojums ir tieši tāds, kā viņi to vēlas. Un, treškārt, aktīvi, atbildīgi jaunieši kļūst par tieši tādiem pašiem pieaugušajiem, līdzdalīgiem sabiedriskajos procesos, spējot pašorganizēties un līdzdarboties. Jauniešiem, piedaloties sabiedriskajā organizācijā, ir apguvis plašākas zināšanas, kompetences un iemaņas, kas nākotnē palīdz būt pozitīviem, enerģiskiem un varoņiem. To var teikt par visiem jauniešiem, kuri darbojušies Jauniešu domē, arī par viņu vadītājiem. Tā ir vērtība. Tāpēc aicināsim ikvienu, kam ir vēlme un gribēšana, iesaistīties un būt aktīviem.” □

Katrā pašvaldībā svarīga ir sabiedrības līdzdalība. Jauniešu iesaistei pašvaldības lēmumu pieņemšanā un darbā ir vairāki nozīmīgi ieguvumi – tas dod iespēju jauniešiem gūt vērtīgu pieredzi, pozitīvu sajūtu būt sadzirdētiem, kā arī ilgtermiņā veido aktīvu sabiedrību, kas ir ieguvums vietējai kopienai. Turklāt veidojas ciešākas saites ar dzīvesvietu, nākotnē jauniešiem to var izvēlēties par vietu, kur veidot ģimeni, strādāt un piedalīties tās attīstībā.

Ko man devusi un dod Jauniešu dome

MĀRA MAJORE-LINĒ, Jauniešu domes pirmā prezidente:

“Šobrīd daudzi darba devēji runā par to, ka mūsdienu jaunatnei trūkst atbildības sajūtas. Darbošanās Jauniešu domē ir milzīga dzīves pieredze, atbildības trenēšana. Tie, kas tajā strādājuši, stingri stāv ar kājām uz zemes, ir aktīvi arī kā pieaugušie. Tāpēc fantastiski, ka pašvaldībā arvien ir šī platforma, kur jauniešiem var iet ar savu ideju un darboties jau komandā. Taču jauniešiem vajadzīgs padoms, atbalsts, būtiski, ka ir cilvēks, kas palīdz organizēties, pārvarēt grūtības.”

ARNIS MELBĀRDIS, uzņēmējs, Jauniešu domas pirmā sasaukuma pārstāvis:

“Gūtā pieredze Jauniešu domē tagad palīdz būt konkurētspējīgākiem. Darbošanās pašvaldībā, kurā ieklausās gan jauniešos, gan uzņēmējos, veido labu augsni sadarbībai.”

ANCE VANAGA, Jauniešu domes prezidenta vietniece:

“Iespēja iedvesmoties no aktīviem jauniešiem, pašai kļūt drosmīgai un darbīgai, realizējot ieceres, kurās jāpārvar neskaitāmas grūtības, dod plašāku pieredzi,

nekā varētu iegūt skolā. Līdz ar savu izaugsmi es varu kļūt par piemēru arī citiem jauniešiem.”

KRISTERS JURCIŅŠ, Jauniešu domes prezidents:

“Jauniešiem ir ļoti izteikts patriotisms, piederība savai vietai, kopienai. Cēsnieki patiesi lepojas, ka nāk no Cēsīm. Šī piederības sajūta mūs vienmēr un satur kopā. Turklāt, tiekoties ar jauniešiem no citiem novadiem, redzam, ka Cēsīs ir vienīgā vieta, kur jaunieši visu dara paši, nevis tikai atnāk un piepalīdz. Mēs ne tikai paši darām, bet bieži vien meklējam arī atbalstītājus, tiekam līdz tam, lai

ideju vispār varētu realizēt. Tam, ka darām paši, ir ļoti liela vērtība.” □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".